Lakivaliokunta

Keskiviikko 1.2.2023 klo 9.00—10.30

Läsnä
puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Sanna Antikainen ps (3, 4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (6) (5, 7 osittain)
jäsen Hanna Huttunen kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Saara Hyrkkö vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok (1, 2) (3 osittain)
jäsen Marko Kilpi kok (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Pasi Kivisaari kesk (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Jukka Mäkynen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk (6) (5, 7 osittain)
jäsen Ruut Sjöblom kok (4) (3, 5 osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Juho Kautto vas (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
varajäsen Kari Tolvanen kok (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2021 vp

Lakialoite LA 39/2019 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi LaVP 126/2022 vp, A 7
Vastalause HE172_21_vastalause_kok.pdf A 3

Valmis
5.0

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Käsittelyn pohjana oli 31.1.2023 jaettu mietintöluonnos.

Yleiskeskustelun aikana ed. Keto-Huovinen ilmoitti tulevansa yksityiskohtaisessa käsittelyssä tekemään käsittelyn pohjaa koskevan ehdotuksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisen käsittelyn alussa ed. Keto-Huovinen ehdotti ed. Kilven kannattamana, että käsittelyn pohjaksi otetaan mietintöluonnos, jossa on huomioitu kok ryhmän vastalauseesta myöhemmin ilmenevä ehdotus.

Äänin 11—4 (0 tyhjää) käsittelyn pohjaksi päätettiin ottaa sihteerin laatima mietintöluonnos.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Pj. Meri ehdotti ed. Antikaisen kannattamana, että mietintöluonnoksen kappaleen 16 toiseksi viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Lisäksi, jos avioliiton kumoaminen osoittautuisi riittämättömäksi keinoksi pakkoavioliiton uhrien auttamiseksi, valiokunnan mielestä on mahdollista arvioida, tulisiko pakkoavioliitosta irtautumisen vaihtoehtona olla myös mitätöinti.” Ed. Hyrkkö ehdotti, ettei mietintöluonnoksen kyseistä virkettä muuteta. Ehdotus raukesi kannattamattomana. Todettiin, että mietintöluonnoksen kappaleen 16 toiseksi viimeinen virke muutetaan edellä mainitun sisältöiseksi.

Kappale 53 muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Ehdotetun sääntelyn ulottaminen koskemaan asuinpaikasta riippumatta kaikkia ulkomailla alaikäisenä solmittuja avioliittoja voisi olla yksinkertaisempaa soveltaa, mutta valiokunta pitää tässä vaiheessa perusteltuna, että se kohdistetaan tapauksiin, joissa pyritään kiertämään Suomen lain mukaisia avioliiton ikärajoja ja siten edellytetään, että ainakin toisella osapuolella on avioliittoa solmittaessa ollut asuinpaikan perusteella liittymä Suomeen. Sääntelyä on kuitenkin tärkeä seurata sekä jatkossa tarvittaessa arvioida laajemman muutoksen tarvetta ulkomailla alaikäisenä solmitun avioliiton tunnustamista koskevaan lainsäädäntöön. Tältä osin valiokunta viittaa muiden Pohjoismaiden ratkaisuihin ja toteaa, että esimerkiksi Ruotsissa alaikäisenä ulkomailla solmitun avioliiton tunnustamista koskevaa sääntelyä sovelletaan samalla tavoin riippumatta siitä, oliko tällaisen avioliiton osapuolilla liityntää Ruotsiin avioliittoa solmittaessa vai ei. Norjan avioliittolaissa taas on erillinen säännös, joka koskee ulkomailla alaikäisenä solmitun avioliiton tunnustamista silloin, kun kummallakaan puolisolla ei ollut liittymää Norjaan vihkimishetkellä. Lähtökohtana näissä maissa on tällaisen avioliiton tunnustamatta jättäminen, jollei laissa erikseen mainittuja perusteita tunnustamiselle ole olemassa (ks. HE, s. 22—24). Valiokunta ehdottaa asiasta lausuman hyväksymistä (Valiokunnan lausumaehdotus 3).”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Merkittiin, että ed. Kilpi ja ed. Sjöblom varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että vastalause on jätettävä sihteerille viimeistään keskiviikkona 1.2.2023 klo 13.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: ed. Kilpi ja ed. Sjöblom, liite A 3.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 275/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta LaVP 126/2022 vp, A 8

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 31.1.2023 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle avoimuusrekisterilaiksi

Hallituksen esitys HE 98/2022 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 22/2022 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 46/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 86/2022 vp
Vastine HE 98/2022 vp LaV 01.02.2023 oikeusministeriö / Vastine täydennetty A 5

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- oikeusministeriö, liite

Valiokunta päätti pyytää lisäselvityksen eduskunnan kanslialta ja Valtiontalouden tarkastusvirastolta.

Valiokunta jatkoi valmistavaa keskustelua.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 251/2022 vp

Vastine HE 251/2022 vp LaV 01.02.2023 oikeusministeriö / Vastine täydennetty A 6

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- oikeusministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

7. Käräjäoikeusverkoston rakenneuudistus ja summaaristen riita-asioiden keskittäminen

Valiokunnan oma asia O 58/2022 vp

Asiantuntijalausunto O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 hallitusneuvos Anne Hallavainio, oikeusministeriö A 7
Asiantuntijalausunto O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 professori Mikko Aaltonen B 7
Asiantuntijalausunnon liite O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 professori Mikko Aaltonen / Liite C 7
Asiantuntijalausunto O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 hallituksen varajäsen Juho Päkkilä, Suomen tuomariliitto ry D 7
Asiantuntijalausunnon liite O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 hallituksen varajäsen Juho Päkkilä, Suomen tuomariliitto ry / Liite E 7
Asiantuntijalausunto O 58/2022 vp LaV 01.02.2023 Tuomioistuinvirasto F 7

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Anne Hallavainio, oikeusministeriö, liite
- professori Mikko Aaltonen, liite
- hallituksen varajäsen Juho Päkkilä, Suomen tuomariliitto ry, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Tuomioistuinvirasto, liite

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 2.2.2023 klo 10.00 LaV kokoushuone E 422.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila